

Informācija ārvalstu ogu lasītājiem

Lettiska/Latviešu – Jauni noteikumi ārvalstu ogu lasītājiem Zviedrijā

Šī Darba vides pārvaldes informācijas brošūra domāta Tev, ja vēlies strādāt par ogu lasītāju Zviedrijā.

Darba vides pārvalde ir valsts iestāde, kas raugās, lai Darba vides likums, Darba laika likums un pārējie noteikumi par darba vidi tiktu ievēroti darba vietās Zviedrijā. Mēs arī izstrādājam noteikumus un izplatām informāciju par darba vidi. Bez tam Darba vides pārvalde ir tā sauktais sakaru birojs darbā nosūtīšanas jautājumos. Tas nozīmē, ka, cita starpā, mēs informējam par to, kas attiecas uz ārzemēs pozicionētiem darba ņēmējiem, kas uz laiku strādā Zviedrijā.

Te īsumā sniegta informācija par noteikumiem attiecībā uz darba un uzturēšanās atļauju, darba vidi, darba laiku, minimālo algu u.c. Zviedrijā, kas ir spēkā 2010.gadā.

Imigrācijas pārvalde ir nolēmusi, ka, sākot ar 2010.gada sezonu, izskatīs pieteikumus darba atļauju saņemšanai no savvaļas ogu lasītājiem tādā pašā veidā, kā visus pārējos pieteikumus darba atļaujas saņemšanai. Par to, ko tas nozīmē, vari izlasīt tālāk.

Informācija Tev, ja vēlies strādāt par ogu lasītāju Zviedrijā

Ja Tu vēlies strādāt par ogu lasītāju Zviedrijā un neierodies no ES valsts, likums paredz, ka Tev jābūt darba atļaujai. Vairākums gadījumos pilsoņiem no valstīm ārpus ES nepieciešama arī vīza, lai varētu uzturēties Zviedrijā. Ja Tu vēlies strādāt Zviedrijā ilgāk nekā trīs mēnešus, bez darba atļaujas Tev nepieciešama arī uzturēšanās atļauja.

Imigrācijas pārvalde ir tā, kas atbild par noteikumiem attiecībā uz darba atļauju un uzturēšanās atļauju. Tev jāiesniedz pieprasījums atļaujas saņemšanai, pirms Tu dodies uz Zviedriju. Tu vari iesniegt pieprasījumu uzturēšanās un darba atļaujas saņemšanai Imigrācijas pārvaldes mājas lapā: www.migrationsverket.se. Tu vari pieprasīt atļauju arī Zviedrijas vēstniecībai vai konsulātam, kas atrodas valstī, kurā Tu dzīvo. Ja Tu strādāsi Zviedrijā isāku laika periodu nekā trīs mēneši un Tev nepieciešama vīza, lai ieceļotu Zviedrijā, pieprasījums darba atļaujas saņemšanai Tev jāiesniedz Zviedrijas vēstniecībā vai konsulātā.

Kas nepieciešams, lai saņemtu darba atļauju?

Lai varētu saņemt darba atļauju nepieciešams:

1. lai Tev būtu derīga pase,
2. lai Tu varētu uzturēt sevi ar darbu,
3. lai darba apmērs būtu tāds, par kuru varētu saņemt vismaz 13 000 SEK algu mēnesī (taču skat. 5. punktu),
4. lai Tavs darba devējs būtu izsludinājis darba vietu Zviedrijā un ES vismaz 10 dienu ilgā periodā (meklējot darbiniekus),
5. lai Tavs darba devējs piedāvātu tādus nodarbinātības nosacījumus, kas ir vienā līmenī ar zviedru Kolektīvo līgumu vai arī, kurus piemēro profesijā vai nozarē (skat. tālāk),
6. lai Tavs darba devējs dod attiecīgajām arodbiedrības organizācijām iespēju iepazīties un izteikt viedokli par nodarbinātības nosacījumiem darba piedāvājumā.

Kādi nodarbinātības nosacījumi ir spēkā saskaņā ar Kolektīvo līgumu ogu lasītājiem?

Lai Tu varētu saņemt darba atļauju, ne tikai algai jābūt vismaz 13 000 SEK mēnesī, bet arī nodarbinātības nosacījumiem jābūt līdzvērtīgiem ar zviedru Kolektīvo līgumu (vai tādiem, kurus piemēro profesijā vai nozarē).

Uz ogu lasītājiem, kuri ir pieņemti darbā uzņēmumā, kas darbojas Zviedrijā, attiecas Kommunal (Zviedru pašvaldību darbinieku apvienība) līgums ar Mežsaimniecības un lauksaimniecības nozares darba devēju apvienību, kas ir aktuālais Kolektīvais līgums. Līgumā paredzētā minimālā alga ir 18 542 SEK mēnesī. Personai, kas strādā pēc stundu samaksas, līgumā minēta arī zemākā samaksa par stundas darbu, kas attiecas uz gadījumiem, ja algu saņem par stundu.

Ja Tu esi pieņemts darbā ārzemju uzņēmumā, kas neveic darbību Zviedrijā, piemēram, darbā iekārtošanas uzņēmumā, spēkā ir Darbā iekārtošanas līgums. Minimālā-lais algas līmenis šajā līgumā atbilst 19 772 SEK mēnesī. Tas ir spēkā, neskatoties uz to, vai ārzemju uzņēmums ir parakstījis Kolektīvo līgumu vai nē.

Tātad, kopsavilkumā ogu lasītājam jāpelna vismaz minimālā alga, kas paredzēta zviedru Kolektīvajā līgumā.

Ja Tavš darba devējs ir parakstījis līgumu ar Zviedru Pašvaldību darbinieku apvienību, spēkā ir līgums visā pilnībā. Līgumā ietverti noteikumi par minimālo algu, darba laiku, apdrošināšanu un daudz ko citu. Kommunal mājas lapā: www.kommunal.se atrodama pdf-brošūra "Strādāt Zviedrijā" ar vairāk informāciju par līgumu un Tavām tiesībām. Brošūra ir dažādās valodās.

Lasīt ogas, neesot pieņemtam darbā

Ja esi saņēmis vīzu iebraukšanai Zviedrijā, lai apciemotu radniekus, Tev ir iespējas lasīt ogas kā privātpersonai. Ienākumus, kurus privātpersona guvusi no ogu lasīšanas līdz 12 500 SEK personai gadā, ar nodokļiem neapliek.

Uz privātpersonām attiecas noteikumi par vīzu. Informācija par noteikumiem attiecībā uz vīzu atrodas Imigrācijas pārvaldes mājas lapā.

Darba vide un darba laiks

Tava darba devēja pienākums ir sekot zviedru Darba vides likuma nosacījumiem, Darba vides pārvaldes priekšrakstiem un Darba laika likumam laika periodā, kad Tu strādā Zviedrijā.

Darba vides likumā ietverti noteikumi par pienākumiem darba devējam un citiem atbildīgajiem par drošības jautājumiem, lai izvairītos no saslimšanas un negadījumiem darbā. Darba vide aptver visus faktorus un attiecības darbā, tā sakot, visu – sākot no tā, lai mašīnas un instrumenti atbilstu tām drošības prasībām, kas tiem izvirzītas, līdz tam, lai stresa līmenis nebūtu pārāk augsts.

Darba laika likumā ietverti noteikumi par to, cik daudz Tu drīksti strādāt diennaktī, nedēļā un gadā. Tev, piemēram, ir tiesības būt brīvam vismaz 11 stundas no vietas katrā 24 stundu garā periodā. To sauc par diennakts atpūtu. Parastais darba laiks drīkst sasniegt augstākais 40 stundas nedēļā. Kad tas ir nepieciešams, darba laiks var būt vidēji 40 stundas nedēļā četru nedēļu periodā. Tas nozīmē, ka dažas nedēļas ir iespējams strādāt vairāk un dažas nedēļas mazāk. Normāli Tu strādā 8 stundas dienā ar darba laiku, kas noteikts laikā no plkst. 7:00 līdz plkst. 17:00.

Kad tas ir īpaši nepieciešams, Tu drīksti strādāt virsstundas ilgākais līdz 48 stundām četru nedēļu laikā vai līdz 50 stundām kalendārā mēneša laikā. Papildus darba laiks drīkst sasniegt augstākais 200 stundas kalendārā gada laikā.

Darba vides pārvaldes uzdevums ir raudzīties, lai darba devējs ievērotu Darba vides likumu un Darba laika likumu. Darba vides pārvaldes inspektori apciemo dažādas darba vietas un pārbauda, vai darba devējs seko likumam. Ja likums netiek ievērots, var, piemēram, aizliegt veikt kādus darba pienākumus. Ja Tu uzskati, ka Tavš darba devējs pārkāpj noteikumus, Tev jāsaazinās ar Darba vides pārvaldi. Tu vari kontaktēties arī ar Kommunal, kas ir reģionālais drošības kontroles pārstāvis, un raugās, lai darba vide būtu laba.

Darba laika likumu var aizstāt ar Kolektīvo līgumu. Kolektīvais līgums var aizstāt visu līgumu vai tā daļas. Darba vides pārvaldei nav noteikšana pār Darba laika likumu, kad jautājumi par darba laiku ir atrunāti Kolektīvajā līgumā. Tad Darba vides pārvalde nevar arī pieļaut izņēmumus attiecībā uz kādu likuma noteikumu.

Ja Tu saslimsti

Zviedru sociālās apdrošināšanas sistēma paredz pabalstus, piemēram, pabalstu saslimšanas gadījumā un bērna kopšanas pabalstu, kurus var saņemt, ja Tev ir darbs. Pastāv arī pabalsti, kas balstīti uz apmešanās vietu. Uz personām, kas Zviedrijā strādā pagaidu darbu, parasti šie pabalsti neattiecas.

Ogu lasītāji, kas ir nosūtīti uz Zviedriju, t.i., kurus darbā pieņēmis darbā iekārtošanas uzņēmums savā mājvietas zemē, ir apdrošināti mājvietas zemē. Bet, ja Tevi darbā pieņēmis zviedru darba devējs, uz Tevi attiecas zviedru sociālā apdrošināšana, vismaz gadījumos, kad jautājums ir par pabalstu, kas balstīti uz darba vietu. Ja var pieņemt, ka uzturēšanās Zviedrijā ilgst augstākais vienu gadu, nevar tikt uzskatīts, ka Tu dzīvo Zviedrijā un uz Tevi nevar attiecināt pabalstus, kas balstīti uz apmešanās vietu.

Uz ogu lasītājiem, kas ieradušies no citas ES valsts, attiecas īpaši nosacījumi, kas nozīmē to, ka viņiem ir tiesības gan uz pabalstiem, kas balstīti uz apmešanās vietu, gan uz darba vietu, ja viņi strādā tikai Zviedrijā.

Tā ir zviedru Apdrošināšanas kase, kas izlemj, vai persona ir apdrošināta Zviedrijā un, vai tai ir tiesības saņemt pabalstus. Tu vari brīvprātīgi pieteikties Apdrošināšanas kasē, kad ierodies Zviedrijā, lai strādātu. Pieteikšanās neietekmē iespējamās tiesības saņemt pabalstus. Vairāk lasi Apdrošināšanas kases mājas lapā:

www.forsakringskassan.se.

Vai Tev jāmaksā nodokļi Zviedrijā?

Ir īpašs izņēmums attiecībā uz pienākumu maksāt nodokli tiem, kurus darbā pieņēmis darba devējs mājvietas zemē un, kas Zviedrijā strādā pagaidu darbu. Ienākumus neapliet ar nodokļiem ar noteikumu, ka darbs nepārsniedz 183 dienas viena gada laikā. Taču prasības tiek izvirzītas arī darba devējam. Lai izņēmums būtu spēkā, darba devējam nedrīkst būt pastāvīga darbības vieta Zviedrijā. Pastāvīga darbības vieta var būt birojs, ražotne vai tml.

Ja tavam darba devējam ir pastāvīga darbības vieta Zviedrijā un Tu Zviedrijā uzturies ilgākais sešus mēnešus, Tev jāmaksā īpašs ienākuma nodoklis SINK. Nodoklis sastāda 25 procentus. Pēc sešiem mēnešiem Tevi, no nodokļu viedokļa raugoties, var uzskatīt par tādu, kas apmeties uz dzīvi Zviedrijā un Tev jāmaksā nodokļi saskaņā ar parastiem nosacījumiem. Tāds gadījums var būt arī tad, ja Tavas viesošānās Zviedrijā atkārtojas.

Vairāk informācijas skat. Nodokļu pārvaldes mājas lapā: www.skatteverket.se.

Nosūtījums darbā uz ārzemēm

Īpaši noteikumi zviedru tiesību sistēmā attiecas uz gadījumu, kad Tu esi nosūtīts darbā uz ārzemēm, t.i., ja Tavš darba devējs mājvietas zemē nosūta Tevi uz Zviedriju, lai Tu strādātu pagaidu darbu. Ja Tu, piemēram, esi pieņemts darbā darbā iekārtošanas uzņēmumā savā mājvietas zemē un Tevi nosūta uz Zviedriju, lai Tu strādātu dažus mēnešus, Tu esi nosūtīts darbā uz ārzemēm. Uz tādām personām, kas nosūtītas darbā uz ārzemēm, attiecas nosacījumi par atvaļinājumu un bērna kopšanas atvaļinājumu. Darba vides pārvalde ir tā sauktais sakaru birojs darbā nosūtīšanas jautājumos un var sniegt Tev informāciju par tiesībām, kādas Tev ir. Lasi vairāk par nosūtījumu darbā uz ārzemēm: www.posting.se.

workinginsweden.se

Zviedru institūta mājas lapās: www.sweden.se un www.workinginsweden.se Tu atradīsi vairāk informācijas par Zviedriju un par strādāšanu šeit.

Additional copies of this publication
can be ordered from:
Swedish Work Environment Authority, publicationservices,
112 79 Stockholm.
Tel. +46-(0)8-730 97 00
Fax +46-(0)8-735 85 55
www.av.se

ADI 653 Let

Our vision: Everyone wants to, and can, create a good work environment

Contact information

Darba vides pārvalde

Tfn: +46-(0)8-730 90 00
www.av.se

Ugunsdzēsēji

Tfn: 112

Apdrošināšanas kase

Tfn: +46-(0)771-524 524
www.forsakringskassan.se

Imigrācijas pārvalde

Tfn: +46-(0)771-235 235
www.migrationsverket.se

Policija

Tfn: 112 (emergency),
Tfn: +46-(0)77-114 14 00 (non-emergency)
www.polisen.se

Kommunal

Tfn: +46-(0)10-442 70 00
www.kommunal.se

Nodokļu pārvalde

Tfn: +46-(0)771-567 567
www.skatteverket.se

SOS Trauksme

Tfn: 112
www.sosalarm.se

Zviedru institūts

www.sweden.se

Ārlietu ministrija

Tfn: +46-(0)8-405 10 00
www.regeringen.se
www.sweden.gov.se